

Finančné nástroje (ďalej len „FN“) schválené vládou SR pre potreby financovania spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby

1. Úvod - Finančná medzera a finančné nástroje

Programové vyhlásenie vlády SR definovalo podporu využitia FN pri podpore investícií v rezorte pôdohospodárstva ako ďalšej cesty odstraňovania dlhodobo existujúceho investičného dlhu s výrazným multiplikačným efektom a to formou vytvorenia príslušných podporných nástrojov na elimináciu investičného dlhu v potravinárskom priemysle s cieľom zvýšiť potravinovú bezpečnosť Slovenska.

Finančné nástroje

Na základe odporúčaní EIB a EK, FN by mali mať hlavne podobu záruk, čím môžu zlepšiť prístup malých a stredných podnikov s nedostatkom aktív k finančným prostriedkom. To by tiež znamenalo, že banky sa už nebudú musieť spoliehať na osobné záruky vlastníkov agropotravinárskych podnikov.

Jedno z obmedzení, ktorým čelia najmä malé podniky, je spojené s nepriaznivými podmienkami poskytovania pôžičiek z hľadiska nákladov a maximálnej splatnosti pôžičky. Z tohto dôvodu sa odporúča nástroj, ktorý by kombinoval záruky so znížením nákladov na dlhodobé financovanie a umožnil by komerčným bankám ponúkať klientom dlhšiu splatnosť.

Finančné nástroje

Predpokladaný dopyt po financovaní Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“) kvantifikuje potrebu investícií v odvetví spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby na 2,5 mld. Eur.

Zámery v sektore spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby, a to najmä v potravinárskom priemysle vyžadujú uplatnenie prístupov, ktoré v minulosti neboli predmetom opatrení štátnej pomoci implementovaných v SR voči podnikom agrozozortu. Ide predovšetkým o postupné budovanie záručných mechanizmov, ktoré by umožnilo požadovaný investičný rozvoj pri primeranom riadení rizík na úrovni prijímateľov, bánk i štátu. Najväčšie prekážky sú v dostupnosti inovačných úverov a nedostatočných aktívach na zabezpečenie.

Finančné nástroje

MPRV SR plánuje na podporu investícií v spracovateľskom priemysle znížiť finančnú medzeru prostredníctvom podporného opatrenia, ktorý bude implementovaný počas 16 rokov (r. 2024 - r. 2039). Počas tohto obdobia sa budú mikro, malým a stredným podnikom poskytovať účelové investičné úvery dobou splatnosti podľa individuálnych odpisových skupín.

Finančné nástroje

2. Zdroje financovania

Implementácia FN bude krytá štátnymi finančnými aktívami (ďalej len „ŠFA“) v objeme maximálne 250 mil. eur počas celej doby trvania podporného opatrenia (r.2022-r.2039).

ŠFA pri pákovom efekte 1:5 naakumulujú objem 1,25 mld. eur zaručených úverov s revolvingovým použitím čiastočných splátok.

MPRV SR na základe zmluvy s MF SR disponuje zdrojmi ŠFA na krytie týchto záväzkov v rámci záručného mechanizmu.

Finančné nástroje

Tieto ŠFA budú pokrývať vystavené portfóliové záruky vo vzťahu k bankám na úrovni 20 % celkovej sumy istín úverov poskytnutých v rámci predmetného záručného mechanizmu. Individuálne záruky vystavené pre komerčné banky vo vzťahu k jednotlivým úverom budú pokrývať 80% každého úveru.

MPRV SR pripravilo návrh Schémy regionálnej investičnej pomoci na podporu spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby a výroby potravín, ktorým by sa malo umožniť poskytovanie úverov komerčnými bankami pre subjekty pôsobiace v odvetví spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby.

Poskytovateľ pomoci, administrátor schémy, vykonávateľ schémy a príjemca pomoci

Ručiteľom a poskytovateľom pomoci bude MPRV SR, ktoré bude ručiť za záväzky vzniknuté z poskytovania záruk za úvery prostredníctvom administrátora schémy, definovaného priamo v schéme pomoci bezpodmienečne a neodvolateľne, to znamená, že záruky voči bankám bude poskytovať administrátor schémy a „protizáruky“ voči administrátorovi schémy, resp. zdrojové krytie na záväzky administrátora schémy vyplývajúce zo schémy bude poskytovať MPRV SR.

Poskytovateľ pomoci, administrátor schémy, vykonávateľ schémy a príjemca pomoci

Administrátorom schémy (ďalej len „Administrátor“) bude **National Development Fund I., s, r. o.** spravovaný Slovak Investment Holding, a. s., ktorý vykonáva funkciu manažéra fondu. Slovak Investment Holding, a. s. je v mene fondu zodpovedný za realizáciu operácií, finančný dozor, súlad operácií s vnútroštátnymi predpismi, legislatívou Európskej únie a za celkové fungovanie a riadenie fondu v súvislosti s administráciou tejto schémy.

Poskytovateľ pomoci, administrátor schémy, vykonávateľ schémy a príjemca pomoci

Vykonávateľom schémy bude každá finančná inštitúcia s platnou bankovou licenciou a oprávnením poskytovať úvery v SR (t. j. banka alebo pobočka zahraničnej banky) vybraná Administrátorom schémy otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom v súlade s platnou legislatívou.

Poskytovateľ pomoci, administrátor schémy, vykonávateľ schémy a príjemca pomoci

Príjemcami pomoci sú fyzické a právnické osoby (**pomoc poskytovaná mikro, malým a stredným podnikom**) podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby a/alebo potravinárskej výroby (s výnimkou produktov rybolovu a akvakultúry uvedených v prílohe I k nariadeniu EP a Rady (EÚ) č. 1379/2013), ktorých výstupom je výrobok.

MINISTERSTVO
PÔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Finančné nástroje

3. Oprávnenosť projektov – podmienky oprávnenosti:

- ✓ na počiatočnú investíciu príjemcu pomoci, zameranú na založenie novej prevádzkarne, rozšírenie kapacity existujúcej prevádzkarne, diverzifikáciu výroby prevádzkarne na výrobky, ktoré sa predtým v prevádzkarni nevyrábali, alebo zásadnú zmenu celkového výrobného procesu výrobku alebo výrobkov, ktorých sa investícia do prevádzkarne týka; alebo nadobudnutie aktív patriacich prevádzkarni, ktorá ukončila svoju činnosť alebo by ju bola ukončila, ak by sa neuskutočnilo jej odkúpenie. Samotné nadobudnutie akcií podniku nepredstavuje počiatočnú investíciu,

Finančné nástroje

- ✓ investície sa realizujú na území SR s výnimkou Bratislavského kraja,
- ✓ investícia je v súlade s normami SR a EÚ týkajúcimi sa danej investície,
- ✓ každý investičný projekt, ak sa na neho vzťahuje zákon o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, je vopred posúdený na základe tohto zákona.

Oprávnené náklady sú investičné náklady na hmotné a nehmotné aktíva.

Finančné nástroje

4. Neoprávnené náklady sú:

- náklady vynaložené pred podaním Žiadosti o úver (v tomto prípade sa celý projekt považuje za neoprávnený) s výnimkou začatia procesu obstarávania tovarov, služieb a prác,
- úroky z dlžných súm,
- náklady vynaložené na marketingové kampane zamerané na podporu predaja výrobku,
- náklady súvisiace s finančným prenájmom (lízingom) dlhodobého majetku,
- náklady súvisiace s prenájom dlhodobého majetku,

Finančné nástroje

- kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku za sumu presahujúcu 10% celkových oprávnených nákladov na príslušný projekt. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15%. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch možno na projekty týkajúce sa ochrany životného prostredia povoliť vyššie obmedzenie,
- DPH okrem prípadov, ak nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych predpisov o DPH, t. j. okrem prípadov, ak nie je možné uplatniť právo na odpočet DPH podľa platných predpisov,
- kúpa poľnohospodárskych výrobných práv, platobných nárokov, zvierat, plodín a ich výsadba.

Finančné nástroje

5. Forma pomoci

Pomoc vo forme Záruky podľa tejto schémy bude mať nasledovné charakteristiky

Typ úveru: úvery na investície (ďalej aj ako „Krytý úver, ktorý bude aj úrokovo zvýhodnený. Výška úrokového zvýhodnenia Krytého úveru predstavuje zníženie rizikovej prirážky o minimálne 20%“)

Splatnosť Krytého úveru: spravidla podľa odpisovej skupiny majetku obstaraného z Krytého úveru

Maximálna výška úveru: nie je obmedzená (Limit Záruky je max. 2,5 mil. Eur)

Trvanie Záruky: podľa splatnosti Krytého úveru

Finančné nástroje

6. Ďalšie podmienky poskytnutia pomoci:

Pomoc podľa tejto schémy možno poskytnúť, ak príjemca pomoci:

- má vysporiadané finančné vzťahy so štátnym rozpočtom,
- voči príjemcovi pomoci neeviduje
 - Sociálna poisťovňa pohľadávky na poistnom, na sociálne poistenie alebo pohľadávky na povinných príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie po lehote splatnosti alebo
 - zdravotná poisťovňa pohľadávky na poistnom na povinné verejné zdravotné poistenie po lehote splatnosti,
- voči príjemcovi pomoci nebolo začaté konkurzné konanie alebo reštrukturalizácia,

Finančné nástroje

- príjemca pomoci nemôže byť v omeškaní v splácaní existujúcich úverov, vrátane úrokov a príslušenstva – kontroluje sa v úverovom registri vedenom NBS,
- príjemca pomoci spĺňa všetky podmienky uvedené v tejto schéme,
- príjemca pomoci spĺňa všetky podmienky určené Vykonávateľom v produktovej informácii,
- vykonávateľ môže povoliť odklad splácania istiny (grace period) krytého úveru , ktorý bude dohodnutý v zmluve,

Finančné nástroje

- vykonávateľ je povinný dodržať formy zabezpečenia vrátane možného osobného ručenia a/alebo zabezpečenia obvyklého pre investičné úvery tak, aby bolo minimalizované riziko strát z poskytnutých verejných zdrojov (napr. záložné právo k majetku, ktorý je predmetom investície),
- v prípade uplatnenia zabezpečenia v zmysle podmienok zmluvy, vykonávateľ určí poradie uplatnenia foriem zabezpečenia,
- príjemca pomoci bude oslobodený od akýchkoľvek poplatkov v prospech verejných subjektov vstupujúcich do administrácie schémy (MPRV SR, Administrátor schémy).

Na poskytnutie pomoci podľa tejto schémy nie je právny nárok.

Finančné nástroje

7. Aktuálny stav :

- Zmluva o úprave vzťahov v súvislosti s použitím ŠFA medzi MPRV SR a MF SR za účelom zabezpečenia finančných prostriedkov potrebných na uhradenie záruk v prípade zlyhania splácania poskytnutých úverov pre oblasť poľnohospodárskej prvovýroby a výroby potravín platná s účinnosťou od 07.12.2022 do sumy 250 mil. Eur.

Finančné nástroje

- Metodika pre výpočet ekvivalentu hrubého grantu, ktorá je prílohou schémy, bola zo strany EK schválená a publikovaná dňa 22.02.2024. Na základe týchto skutočností a za účelom zabezpečenia schvaľovacieho procesu dokumentu "Metodika pre výpočet ekvivalentu hrubého grantu pri zárukách", boli materiály postúpené na PMÚ SR.
- Schéma je vo finálnom štádiu schvaľovacieho procesu a je konzultovaná s PMÚ SR. Úloha je v riešení.

Finančné nástroje

- Vypracovaný návrh "Zmluvy o úprave vzťahov v súvislosti s ručením za záväzky vzniknuté z poskytovania záruk za úvery a o postupe poskytovania finančnej pomoci medzi MPRV SR a SIH, a.s." bol odoslaný dotknutej zmluvnej strane na pripomienkovanie. Podpísanie finálneho návrhu zmluvy možno očakávať až po schválení schémy zo strany PMÚ SR.
- Úloha je v riešení.

MINISTERSTVO
PÔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ďakujeme za pozornosť

odbor finančných nástrojov sekcie rozpočtu a financovania
MPRV SR